

LONDON - RADIO

NR. 132 - 3 ÅRG.

MANDAG 15. NOVEMBER 1943.

DEN LUFTSTRATEGISKE SITUASJON I EUROPA -

Engelsk og tysk oppfatning om flyvåpnets oppgaver er fundamentalt forskjellige. I Tyskland er flyet et taktisk våpen, i England et strategisk.

Da engelskøennene ble påtvunget slaget om Storbritannia etter at Dunkerque var blitt evakuert, var et engelsk sønnebrudd under trykket av de vidstrakte flymøder ikke utenkelig. Under flere års hjemlig utvikling hadde de Luftwaffe nådd en styrke som syntes uevrynnelig. Et uovertruffent taktisk instrument var blitt skapt, og dette ble understøttet på en meget virkningsfull måte av en kolossal flåte av Junkers Ju-52 træmotors transportfly. Under felttogene mot Polen, Norge, Belgia, Holland og Frankrike leviste den tyske overkommando et die Luftwaffe hadde nådd en fullkommenhet når det gjaldt samarbeidet mellom styrkene på jorden, og dette var krigens største triumf. Dette luftvåpen, hvis største oppgave var av rent taktisk natur, gjorde under samarbeide med infanteri, artilleri og motorisert kavaleri fantastiske innsatser.

Det så ut som om tyskerne hadde tillært den italienske general Douhet's teorier om luftkrigen som den avgjørende faktor når det gjaldt å bringe motstanderen i kne. Det er riktig nok sant at Douhet anså, at flyet skulle være det mest offensive våpen. Til en viss grad tillært tyskerne denne tese, men die Luftwaffe ble aldri et strategisk offensivt våpen etter Douhet's doktriner. Det tyske fly var beregnet på taktisk samarbeide med andre våpen. Da det fikk i oppdrag å utføre en strategisk offensiv mot de britiske øyer, led det så store tap at angrepet ikke kunne fullføres, og på den måten vant engelskøennene slaget om Storbritannia, - sikkert det mest ærerike avsnitt i engelskøennenes historie.

Den engelskøennene lærte av tyskerens feilgrep; de bygget opp en strategisk offensiv luftflåte av tunge bombefly, og amerikøennene fulgte i deres spor. I mange måneder har denne luftflåte hensynsløst hamret i seg tyske industricentre, og der hersker ingen tvil om at dens eksistens tvang italienerne til å gi opp kampen.

Det engelske flyvåpens opprinnelige oppgave, slik som den ble demonstrert allerede under den første verdenskrig, var å tilkjempe seg luftherredømmet over et visst område. Under beskyttelse av denne overlegenhet i luften sikte så flyet å bdelegge fiendens kommunikasjonslinjer og ferier. Det britiske fly har stadig samme hovedoppgaver.

Rent taktisk sett er det engelske flyvåpen ikke på langt nær så godt som det tyske. Engelskøennene har således fremdeles ingen stupbomber, mens derimot amerikøennene har men. Derimot innsettes, når det trengtes, såkalte Kittybombers og Hurricanebombers mot fiendtlige styrker på merke, men allikevel ikke i samme utstrekning som tyskerne gjør. Det var av denne grunn de allierte hadde vanskelig for å ta Salerno, ja, situasjonen var et øyeblikk så kritisk at tyskerne fant grunn til å utbesetne et nytt Dunkerque. Et slikt var absolutt innen rekkevidde. Men de allierte innså situasjonens alvor. De skrapet sammen alt hva de hadde av fly i Middelhavet, gjorde 2500 starter i løpet av 24 timer og kastet 1400 tonn bomber over tyskerens stillinger. Samtidig etbleirte de britiske sjøstridskretter et perfekt samarbeide med de øvrige våpen, og kunne på den måte drive tyskerne bort.

Disse fakta offentliggjorde Churchill under sin berømte tale den 21. september. Han fortalte også meget annet om flyet: således har i løp av de første åtte måneder av dette år vært lavere enn under tilsvarende periode i fjor. Det tyske fly har nåttet legge seg nesten utelukkende på defensiv, og de angrep som nå utføres mot England er temmelig sparsomme.

Churchill påsto videre - og der finnes ingen grunn til at han ikke skulle ha rett - at på alle krigsskueløsser har engelskøennene 50 % flere fly i første linje enn tyskerne. Hertil kommer også de russiske og amerikanske flyvåpen.

I denne forbindelse er det kanskje på sin plass å minne om hva Churchills venn Roosevelt uttalte i den amerikanske kongress noen dager før den 17. september: "Etter at Amerika begynte å ruste i mai 1940, er det i landet blitt bygget 123000 fly og 34999 flymotorer".

Så vidt Churchill. Etter at han talte, har de allierte trengt lenger nordover i Italia, og russerne har fremdeles overtaket på Østfronten.

Hittil har de tyske flybaser ligget nærmere England enn britenes flybaser i Tyskland. Denne fordel hos en landmakt, som opererer på de indre linjer fra mange sterke punkter av forskjellige slag, og har et vidstrakt bakland til sin disposisjon, har vært den beste tese i tyskernes fysiske geopolittikk de siste år.

Nå er imidlertid situasjonen radikalt forandret. Allierte flystyrker, med baser i Italia, kan spre seg i tre retninger og på den måten true ikke bare den overreklamerte festning Europas flanker i Frankrike og på Balken, men også selve Tyskland. Praktisk talt alle de områder som Tyskland har okkupert ligger innenfor rekkevidde fra flybaser i Italia.

Det kan vel hende, at de mange flybaser i nærheten av Foggia ennå ikke har kunnet tas i bruk, men fra den utmerkede baseen i Gravigno, halvannen norsk mil vest for Taranto, er det for eksempel bare 696 til Bukarest, 500 til Belgrad og 392 til Sarajevo. Hertil kommer flybasene på Sardinia og Korfuka, som allerede er blitt erobret. Allerede nå kan man si, at de hittil vunne seire i Italia praktisk talt har åpnet bakløren til Tyskland. De allierte flybaser i Italia er av stor betydning for gjennomføringen av strategiske bombardementer, og jo lenger frontlinjen forskytes nordover, desto nærmere kommer de alliertes bombearmader Tysklands hjerte.

De russiske strategiske bombefly har ennå ikke vist seg i full aksjon, i hvert fall ikke i samme grad som tilsvarende avdeling hos vestmaktene. Men hvis russerne har et tilstrekkelig antall tunge bombefly til sin disposisjon, kan man meget godt tenke seg en panserbombing av Øst-Tyskland som kan bli meget farlig. Visse tyske industristader kan nå bombarderes av både englo-amerikanske og russiske bombeavdelinger. Ifølge Gøbbels kommer ikke den tyske moral til å svikta på grunn av denne bekjempelse av hjemmefronten. Men hva som er sikkert, det er at flere tyske vesallstater overfor truslen om hva som skal komme, allerede har begynt å vise seg forbausende lunke i forholdet til sin tyske beskytter. Herfra er skrittet til åpen insubordinasjon ikke meget langt.

Det synes bare å være et tidsspørsmål når engelskøennene og amerikøennene behersker Lombardiets fridige sletter. De får de samtidig i sin hånd ypperlige flybaser, fra hvilke hver kvadratkilometer av den tyske krigsindustri skal kunne angripes. Industriområdene i det polske Schlesien, Bøhmen, Østerrrike, kommer til å ligge blottet. For ikke å tale om industricentre i Øst-Tyrkia og Romania.

Det er aldeles utrolig at tyskerne skal kunne holde ut et slikt press i lang tid.

En mann er dømt til døden og 15 i dømt fra 15 til 6 års tvangsarbeid ved en tysk krigsrett i Innsbruck. Anklagen gjaldt arbeid for de allierte. Mannen ble dømt den 20. oktober og de dødsdømte ble henrettet den 23. s.m. Blant dem som er dømt til døden er: Johan Jørgensen, Johan Hammer, Edelsten Johannessen, Pæren Kristiansen, Olfar Jørgensen,

og Bjørn (?) Albrechtsen, alle fra Transarbeider. Til 12 års tvangsarbeid ble bl. a. ~~Karl Poles Jørgensen, Astrid Hammar, Astrid Jørgensen, Karl Jørgensen, Simon Albrechtsen og Håkon Kristiansen.~~ Til 12 års tvangsarbeid: ? Edvinson, Ingvald Johansen, Einar Jørgensen, Bernhard Jørgensen. Og til 6 år: Otto Olsen.

Sogneprest i Ullern, Johs. Seifin, ble arrestert i sitt hjem onsdag siste uke, tilkaldt hans sønn. Videre er byråsjef i Sosisdepartementet K.J. Øksnes og tre sekretærer, bl. a. minister Lippsteds privatskretær blitt anhaldt. Ytterligere to funksjonærer ved Universitetet er arrestert. Asbjørn Ruud er kommet ut fra Grini, Nikolaius skolelærer Georg van Empoan, Bergen.

7 russiske krigsfanger nåtte før de til slutt fra en leir i Stavern. De 6 ble straks funnet, men den syvende ble borte. Nå har tyskerne i beklagning for opplysningen som kan føre til arrestasjon av den syvende utlovet 20 flasker kaffe eller 500 kroner. Annonse herom har virket og stått i "Larvik Dagblad".

Arbeidet med gjenoppbygningen i Porsgrunn etter bombeangrepet skrider fram. Således er nå den ene smelteovnen ved Metallurgen ferdig og den andre ovnen vil bli ferdig i løpet av inneværende måned. Det menes at arbeidet ikke går så raskt fra hånden som tyskerne gjerne vil det skal gjøres.

Tilfjellene biskop Dagfinn Zwilgmeyer er blitt ansatt som lærer ved Arntstals Kistelskole. Da han skulle ha sin første time demonstrerte elevene i angjeldende klasse. De svarte ikke på de opprinnelige Zwilgmeyer ruttet til dem. De bare sa ett og nå på ham. Den tilfjellene biskop tilkalle rektor, der som bekjent også er NS. Han truet elevene med at hvis demonstrasjon fortsatte, ville barnas foreldre bli straffet. Foreldre er nå begynt å svare, men fortsetter sin demonstrasjon ved å stryke for at de ikke får bedre karakter enn 1/2 i de fag Dagfinn Zwilgmeyer underviser i.

R Y K T E R

Gastene har fordoblet sine anstrengelser for å kasse hjemmefronten til livs, og har foretatt en rekke arrestasjoner. Men de vil ikke nå sin mål. - Vi har i den eller siste tid sett forferdende eksempler på at man på en høyest uforsikkelig måte tillegger uskyldige nordmenn som er arrestert handlinger de aldri har begått. Vi må på det mestentente advare mot at man farer med rykter om dem som er arrestert - i de eller flest tilfelle viser ryktene seg ikke å medføre rikthet. Slike rykter kan bare skade dem som sitter inne.

NYHETENE FRA LONDON SØNDAG KL. 18.00.

Østfronten. Russerne fortsetter sin hurtige fremgang vestover etter inntagelsen av Svitovir fredag morgen. 100 byer og landsbyer er gjenerobret i fremstøtet Kiev - Svitovir. Velisovias kamper fortgår nå langs hele jernbanen mellom Korosten og Berditsjev. Såvel russerne som tyskerne fører frem store forsterkninger. Sjøstrussene har nådd Vellkajarsja, 45 km øst-nordøst for Korosten, og prøver nå herint på mot dette viktige jernbaneknutepunkt. Ved ankomsten av Svitovir fant russerne store militærdepoter og mengdevis av materielle varer som tyskerne hadde måttet etterlate seg. - Ved Sarlensk har russerne innledet nye kraftige operasjoner. - Fra kampene på Krim meldes at det foregår blodige kamper og utvises en voldsom aktivitet i luften. Begge parter sikrer å tilrive seg luftkræddømmet. Tyskerne har satt

byen Kertsj i brann, samtidig som de fører frem forsterkninger. - Alle tyskere i Polen og Øst-Prøysser har fått ordre om å vende tilbake til Tyskland og strømmen av flyktninger gjør at jernbanene er overbelastet. Bortsett alle dem som nå ligger på vandring - denne gang er det vest - er også de tusener som følger hjemme i de tyske bombeflyede byer. Rumæne i Bessarabia vender tilbake til Romania.

Finland. Det ser ut til at det er avgjort at tyske tropper skal trekkes ut av Finland. Nya Dagligt Michandss korrespondent i Bern skriver at en slik overføring av general Blomke tropper mer er betraktet som en uttynningsprosess enn som et alminnelig tilbaketog.

Luftangrep. Besvarte bombefly angrep i natt, Berlin og andre mål i Tyskland. Alle vendte velberget tilbake. Amerikanske flygende festninger og Libanon bombefly eskortert av jagere angrep Bremen i går morgen. 43 tyske jagere ble skutt ned, mens 15 egne bombefly og 9 jagere savnes. Fredag ble det et angrep mot Berlin, Hannover og mål i Ruhr-distriktet, tilkaldt med mål i Frankrike, bl. a. i de franske Alper. I går angrep britiske fly en tysk konvoi i tunnelen av Rhin og bombet transporta i Frankrike, Belgia og Nederland.

Sydfronten. Dagens kommunike fra Italia melder at 8 arme har inntatt Ateosa på venstre fløy. På venstre fløy har 5 arme hatt en del fremgang og har bedret sine stillinger. - 2 tyske infanteridivisjoner er kommet til Italia som forsterkninger til den såkalt vinterlinje der. Sørfeniselelinjer i hele landet er blitt kraftig bombet. Kystjernbanen langs Riviervan til Genova er angrepet, Nikolaius Prato nær vest for Firenze foruten selve Firenze. - Sørbalt sjehendlingen i Nord-Italia fortsetter. I Torino er kraftverket til den forværende flyfbrikk sprunget i luften. I Milano er unntagsstillingen innført. Fern-techningen er bl. a. et en håndgranat utløstlig eksploderende på Milano jernbanestasjon.

I Jugoslavia fortsetter kampene mellom tyskerne og fristekene uten opphør. I gjensidigens kommunike fra kompos i sørst-Europa ble meldt at to viktige forsyningsveier på Balkan var blitt brutt. Ilet to byer ikke ved grensen til Ungarn er blitt inntatt. Dermed er den viktigste forbindelse Zagreb - Pudekst og Bregma - Wien forstyrrt. Ved inn- tagelsen av disse byer ble det tatt 500 fanger og et stort bytte.

Det meldes om flere ure blandt Hitlers vasallstater. De rumenske aviser oppfordret folket til å holde landet klart. Ungarn fikk forbyden om øversel gjennom London rødtet at de sende flere tropper til østfronten. 1000 nye SS er kommet til Wien, slik at det nå i alt er 30000 i byen.

Britiske og amerikanske flystyrker har angrepet Irak, Abu Qos og Cos, mens tyske styrker har angrepet Laros. Om kampene til i går på den nye meldes at de allierte styrker har gått litt frem på det mestlige øvnitt, mens tyskerne har vunnet godt terreng på midtøvnittet.

I Libanon er det kommet til en krise etter at den franske høykommissær har gått til arrestasjon av republikkens president og flere ministre, bl. a. statsministeren. Den britiske regjering har protestert mot den franske forfatningsbrøt, og latt sin ambassadør ta opp saken med de Gaullekomiteen der. London forlanger at det hersker mot og enden i Libanon såvel som andre steder hvor de allierte står, og påpeker at de skrift den franske høykommissær har tatt skridt mot de alliertes interesser. I dag meldes at den franske nasjonalkomitee har sendt general Catroux til Beirut for å ta seg av krisen.

Tyrkia. Den tyske ambassadør i Ankara har i dag forbyden en langvarig samtale med den tyrkiske utenriksminister Memmedjigle. Man tar neppe feil når denne refleksjon settes i forbindelse med de engelske-tyrkkiske forhandlinger i Kafra.